

Τῆς ΧΑΛΚΙΔΟΣ ΟΙ ΠΑΛΙΕΣ ΠΑΣΧΑΛΙΕΣ

Φυλλομετρώντας την ιστορική ἐφημερίδα «ΕΥΡΙΠΟΣ» παρατηρεῖ ὁ κάθε ἐνδιαφερόμενος νὰ ἀνασύρονται ἀπὸ τὴ στάχτη τῆς λήθης κάποια γεγονότα, τὰ ὁποῖα καὶ ἐμφανίζουν ἄγνωστες ὅψεις τῆς κοινωνίας τῆς Χαλκίδος τοῦ τέλους τοῦ 19^{ου} αἰ.

Μεταξὺ τῶν γεγονότων, λοιπόν, ποὺ σφράγισαν τὴ ζωὴ τῶν κατοίκων τῆς ιστορικῆς αὐτῆς πόλεως εἶναι καὶ ὁ καταστρεπτικὸς σεισμὸς ποὺ συνέβη τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ τοῦ ἔτους 1894, στὶς 8 Ἀπριλίου, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Εὐβοίας Εὐγενίου Δεπάστα.

Ἀναφέρεται σχετικὰ: *«Παρήλθον δεκαπέντε ἤδη ἡμέραι ἀπὸ τοῦ πρώτου σεισμοῦ καὶ οὐδὲ μίαν ἡμέραν διήλθομεν ἡσυχοί, ἄνευ μικροῦ τινός ἢ μεγάλου σεισμοῦ τῆς γῆς. Ἰσχυρότερος δὲ πάντων... μᾶλλον δὲ διαρκῆς ἦν ὁ γενόμενος τῇ ἐσπέρα τῆς Μεγάλῃ Παρασκευῇ περὶ ὥραν 9. 30', ἐν ᾧ ἐν τοῖς ναοῖς ἐψάλλετο ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου. Εὐτυχῶς, εἰ καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀναθαρρήσαν εἶχε πληρώσῃ τοὺς ναοὺς, οὐδὲ δυστήχημα συνέβη πλὴν τῆς ποδοπατήσεως ὀλίγων τινων καὶ τῆς λιποθυμίας εὐαρίθμων γυναικῶν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, διότι ἐν τούτῳ ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἐν ταῖς θύραις ἱστάμενοι ἀστυφύλακες ἀνέκοψαν τὸν ἐπικίνδυνον δρόμον*

τῶν ἐξορμώντων καὶ οὕτως ἐξῆλθον πάντες ἀβλαβεῖς εἰς τὴν πλάτειαν τοῦ ναοῦ, ὅπου καὶ συνεχίσθη ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου. Ἐν δὲ τῇ Ἀγίᾳ Παρασκευῇ ἔνεκα τοῦ εὗρους τῆς Ἐκκλησίας ὁ λαὸς ἐξῆλθεν ἡσυχώτερον καὶ εὐκολώτερον... Ἐκ τῶν ἐπαλλήλων τούτων δονήσεων πᾶσαι αἱ οἰκεῖαι ἐβλάβησαν... Περισσότερον πασῶν τῶν οἰκειῶν ἐβλάβησαν αἱ ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Φρουρίου, ἴσως διότι πολλαὶ ἐξ αὐτῶν εἶναι παλαιαί... Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιερεὺς ἡμῶν κ. Εὐγένιος ἐπεδείξατο ἐν τῇ δεινῇ ταύτῃ περιστάσει σπουδαῖον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος ποιμνίου του. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ σεισμοῦ περιῆλθε πᾶσαν τὴν πόλιν ἵνα ἀντιληφθῇ τῶν ζημιῶν καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν κατοίκων, ἰδίως ἐπεσκέψατο τὰς μᾶλλον ἀποκέντρους καὶ πτωχὰς συνοικίας, ὅπου ἐγένοντο καὶ αἱ περισσότεραι ζημίαι, μετ' ἀληθοῦς δὲ αὐταπαρνήσεως εἰσήρχετο εἰς τὰς οἰκίας ἐμπνέων διὰ τοῦ σχήματος καὶ τοῦ λόγου παρηγορίαν καὶ θάρρος εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὴν καταστασιν δὲ τῆς πόλεως, ἐγκαίρως ἀνεκοίνωσεν ὅπου ἔδει».

Καὶ συνεχίζει ἡ ἐφημερίδα σχολιάζοντας τὰ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἐκείνου: «Δυστυχέστερον καὶ ἀνιερότερον Πάσχα τοῦ ἐφετεινοῦ οὐδέποτε διῆλθον οἱ Χαλκιδεῖς. Οἱ σεισμοὶ ἐπισυμβάντες τὰ ἀγίας ταύτας ἡμέρας ἐτάραξαν τὴν ἡσυχίαν τῶν πολιτῶν, ἀναγκαιοτάτην εἰς ἀπόλαυσιν τῶν ἐξόχως χριστιανικῶν ἑορτῶν. Ἡ ἄλλοτε βασιλεύουσα γαλήνη καὶ χαρὰ ἐξέλιπε παντελῶς, θλίψις καὶ κατήφεια ἐζωγραφεῖτο εἰς τὰ πρόσωπα πάντων. Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ζημιῶν, ὁ περὶ τῆς ζωῆς κίνδυνος, ἡ προσδοκία μειζόνων συμφορῶν, ὁ διαρκὲς τρόμος ὁ παρακολουθῶν τὸν τρόμον τῆς γῆς, πρὸς δὲ ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν καὶ ἡ ὑπερτίμησις τῶν τροφίμων ἐγένοντο αἰτία νὰ ἐορτασθῇ τὸ Πάσχα ὅσον τὸ δυνατὸν πενιχρότατον καὶ λυπηρότερον, ὥστε πάντες ηὔχοντο νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον ποτὲ Πάσχα τοιοῦτο, δυστυχὲς καὶ θλιβερόν».

(ἐφ. ΕΥΡΗΠΟΣ, φ. 1450, Σάββατον 23 Ἀπριλίου 1894 σελ. 1-3)

Γιὰ τὴν ἀντιγραφή· Πρωτοπρεσβ. Κων. Ν. Καλλιανός